

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA**

z dnia ..... 2018 r.

**w sprawie "Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie na lata 2019-2024,,**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349 i 1432), art. 12 pkt 11 i art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 995, 1000, 1349 i 1432) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Miejska Wrocławia uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Wrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Wrocławia

Załącznik do Uchwały Nr .....

Rady Miejskiej Wrocławia

z dnia.....2018 r.

**Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2019 – 2024**

Wrocław 2018

Spis treści

I.	Wprowadzenie.....	2
II.	Definicje przemocy.	2
III.	Rola stereotypów i przekonań w utrwalaniu wzorców przemocowych.	3
IV.	Charakterystyka zjawiska przemocy we Wrocławiu na podstawie danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego.....	5
V.	Podstawowe założenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024.....	8
VI.	Analiza SWOT Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024.	9
VII.	Realizatorzy Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024.....	10
VIII.	Adresaci Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2024.....	10
IX.	Cele Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2024.....	11
X.	Monitoring Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2024.....	13
XI.	Przewidywane efekty realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019–2024.....	13
XII.	Źródła finansowania.....	14
XIII.	Postanowienia końcowe.....	14

Spis rysunków, tabel i wykresów.

Tabela 1: Liczba procedur „Niebieskie Karty” w latach 2011-2017	6
Wykres 1: Liczba procedur „Niebieskie Karty” w latach 2011-2017	6
Tabela 2: Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2011-2017	7
Wykres 2: Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2011-2017	7
Wykres 3. Zestawienie liczby grup roboczych w latach 2011-2017.....	8

I. Wprowadzenie.

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki społecznej jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, w szczególności poprzez działania edukacyjne, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązuje gminy i powiaty do opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także do opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc (zadanie z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat) czego wyrazem jest niniejszy dokument.

„Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (MPPPR) na lata 2019-2024” opary jest na założeniach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (KPPPR), którego głównym celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skutków tego zjawiska w Polsce. Ponadto MPPPR stanowi kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w poprzednim programie.

Zadania zawarte w KPPP obejmują w szczególności *„zapewnienie ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy, a także upowszechnienia informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie”*.¹

II. Definicje przemocy.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

Przemoc w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (tj. małżonka, dzieci, rodziców, rodzeństwa, powinowatych, przysposobionych oraz ich małżonków, a także innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

---

¹ UCHWAŁA Nr 76 RADY MINISTRÓW z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020, s. 11

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się:

- intencjonalnością - zamierzone działanie człowieka w celu kontrolowania i podporządkowania ofiary,
- asymetrią sił - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy,
- naruszaniem praw i dóbr osobistych - sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- cierpieniem i bólem - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejsze zdolności do samoobrony.

Rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna - jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięścią, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.

Przemoc seksualna - to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.

Przemoc psychiczna - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, brak zainteresowania i szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, stosowanie gróźb, itp.

Przemoc ekonomiczna - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Zaniedbanie - to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są poprzez **Procedurę Niebieska Karta**, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Szczegółowe zasady prowadzenia procedury określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

III. Rola stereotypów i przekonań w utrwalaniu wzorców przemocowych.

Mity i stereotypy to kulturowo uwarunkowane przekonania gromadzące wiedzę i sposób rozumienia różnych wydarzeń na przestrzeni pokoleń. Przekonania obecne w społeczeństwie opisują pożądane

relacje w rodzinie, pomiędzy mężem i żoną, rodzicami a dziećmi. Definiują rolę kobiet, mężczyzn, dzieci w rodzinie. W wielu społecznościach funkcjonują uwarunkowane kulturowo przekonania na temat przemocy w rodzinie.

Mity i fakty o przemocy w rodzinie według Amnesty International².

- **Mit:** przemoc wobec kobiet w rodzinie i relacjach intymnych nie jest zabroniona.
Fakt: zarówno przepisy prawa krajowego, jak i prawa międzynarodowego, zakazują używania przemocy wobec współmałżonków i innych bliskich osób.
- **Mit:** policjant nie musi/nie powinien reagować na przemoc w rodzinie, gdyż jest to sprawa prywatna.
Fakt: policja jest zobligowana do reagowania na każde uzasadnione wezwanie dotyczące przemocy wobec kobiet. Kryterium „sprawa prywatna” nie odgrywa tu żadnej roli.
- **Mit:** nie powinno się ingerować w życie rodziny, nie należy reagować na hałasy u sąsiadów.
Fakt: często reakcja sąsiadów jest jedyną szansą na powstrzymanie sprawcy przemocy domowej.
- **Mit:** z przemocą wobec kobiet w rodzinie i relacjach intymnych mamy do czynienia tylko wtedy, gdy na ciele kobiety wyraźnie widać ślady pobicia.
Fakt: istnieje wiele sposobów posługiwania się przemocą fizyczną bez pozostawiania wyraźnych śladów. Przemoc to także psychiczne znęcanie się, ograniczanie możliwości przemieszczania, pozbawianie środków do życia, gwałt małżeński i wiele innych form.
- **Mit:** jeżeli kobieta nie odchodzi od męża/partnera, który się nad nią znęca, to widocznie odpowiada jej taki związek.
Fakt: żadna kobieta nie chce żyć w związku przemocowym. Kobiety są przeważnie przerażone doświadczaną przemocą i często przez długi czas ukrywają ją przed wszystkimi. Długoletnia zależność od sprawcy; dzieci, które czasem nie wiedzą o przemocy, a przeważnie są finansowo zależne od niego, lęk przed ośmieszeniem i poniżeniem, lęk przed nieskutecznym prawem i długim procesem rozwodowym, często powstrzymują kobiety przed podjęciem jakichkolwiek działań wobec sprawcy.
- **Mit:** przemoc w rodzinie to wyłącznie rezultat problemów alkoholowych.
Fakt: wbrew temu, co można by myśleć na podstawie statystyk policyjnych, przemoc występuje często w rodzinach nie używających alkoholu, niemniej – do takich rodzin nie jest wzywana policja, gdyż przemoc ma miejsce w ciszy, bez hałaśliwych oznak kłótni.

Podobnych przykładów wypowiedzi, zawierających wyjaśnienie zachowania sprawcy i obwiniających ofiarę za doznaną przemoc, można przytoczyć znacznie więcej.

W badaniu „*Diagnoza i porównanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz ocena efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – RAPORT Z BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH. Wyniki badań PSDB dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, 2014r.*”-respondenci byli proszeni o odpowiedź na pytanie, czy zgadzają się, czy też nie zgadzają, z przedstawianymi przekonaniami na temat przemocy. Pierwszy z wyróżnionych wymiarów dotyczył skłonności badanych do usprawiedliwiania przemocy w rodzinie. Ze stwierdzeniem mówiącym wprost o tym, że w niektórych sytuacjach przemoc w rodzinie jest usprawiedliwiona, zgodziło się w 14,4%. Osoby zgadzające się ze stwierdzeniem, że o przemocy można mówić tylko wtedy, gdy

---

² źródło: www.amnesty.org.pl

widoczne są ślady na ciele ofiary np. siniaki, rany itp. stanowiły 19,5% badanych. **Wynik wskazuje, że niemal co piąta osoba nie dostrzega problemu przemocy psychicznej czy ekonomicznej, a nawet łagodniejszych przejawów przemocy fizycznej.** Pewnym potwierdzeniem takiej diagnozy są rozkłady odpowiedzi osób zgadzających się i nie zgadzających ze stwierdzeniem, że obrażanie partnera, wyzwiska, to normalna rzecz, podczas sporu między małżonkami. Z takim stwierdzeniem zgodziło się niemal 25% ankietowanych. Oznacza to, że niemal co czwarty badany uważa za normalne, stosowanie pewnych przejawów przemocy psychicznej w rodzinie. Wniosek, że część Polaków pod pojęciem „przemocy”, ma na myśli jedynie stosunkowo ostre przejawy przemocy fizycznej, potwierdzają również wyniki odpowiedzi na pytania dotyczące przemocy seksualnej. Ze stwierdzeniem, że w sprawach seksu żona zawsze powinna zgadzać się na to co chce mąż, zgodziło się 16,5% badanych. Również ze stwierdzeniem, że gwałt w małżeństwie nie istnieje zgodziło się 18,3% badanych. Wyniki te wskazują, że **dla niemałej grupy osób coś takiego jak przemoc seksualna w małżeństwie w ogóle nie może wystąpić** – w sprawach seksu, to żona powinna się dostosować do oczekiwań męża, a gdy jest inaczej, to nie należy go winić za stosowanie przemocy. Takie przekonania mogą być szczególnie niepokojące, gdyż wskazują, że wina za wystąpienie przemocy seksualnej leży po stronie żony-ofiary. Zgoda części osób ze stwierdzeniem, że gwałt w małżeństwie nie istnieje, wskazuje jak daleko posunięta jest ich skłonność do usprawiedliwienia przemocy seksualnej wśród małżonków, skoro kwestionują możliwość wystąpienia tak poważnego przestępstwa. Usprawiedliwianie przemocy poza nieuznawaniem pewnych jej przejawów za przemoc może mieć jeszcze inny charakter 23,8% badanych zgodziło się ze stwierdzeniem, że **sprawca przestanie stosować przemoc, gdy trafi na właściwego partnera, który nie będzie go prowokować. Takie przekonanie wprost przerzuca część odpowiedzialności za stosowanie przemocy na ofiarę.** Podobnie jak w przypadku pytań dotyczących przemocy seksualnej, wskazuje, że gdyby ofiara przemocy zgadzała się na to, co chce sprawca i zachowywała „właściwie”, to do przemocy w ogóle by nie dochodziło. Co piąty ankietowany (21,6%) zgodził się ze stwierdzeniem, że obsesyjna zazdrość, to przejaw miłości wobec partnera. Przypisywanie sprawcy przemocy szlachetnych pobudek, również świadczy o skłonności do usprawiedliwiania przemocy. Na podstawie powyższych analiz, można stwierdzić, że **znaczna część Polaków o przemoc myśli w sposób stereotypowy.** Wydaje się, że wielu badanych nie zalicza przemocy psychicznej, ekonomicznej czy seksualnej w rodzinie do kategorii przemocy. Znaczny odsetek bagatelizuje też łagodniejsze przejawy przemocy fizycznej. O skłonności do usprawiedliwiania przemocy przez część osób, może świadczyć dość częste zgadzanie się respondentów z przekonaniami przerzucającymi odpowiedzialność za przemoc na ofiarę oraz przypisującymi sprawcy przemocy szlachetne motywy działań.

Obecne w świadomości społecznej stereotypy służą usprawiedliwianiu i bagatelizowaniu problemu. Wynikiem funkcjonujących w świadomości społecznej przekonań na temat przemocy jest fakt, że wiele osób w danej społeczności nie reaguje na problem przemocy w rodzinie, wyrażając tym samym przyzwolenie na przemoc. Przysłowia i porzekadła usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec najbliższych oraz brak reakcji świadków utwierdzają sprawców w przekonaniu o bezkarności, a ofiary zmuszają do milczenia. Warto podkreślić, że przemoc jest zjawiskiem, które dotyczy wszystkich środowisk i warstw społecznych, niezależnie od statusu społecznego, wykształcenia, majątku.

IV. Charakterystyka zjawiska przemocy we Wrocławiu na podstawie danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego.

Istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy, który integruje działania wielu służb, jest Zespół Interdyscyplinarny. Został on powołany w związku z wejściem w życie Ustawy

o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 10 czerwca 2010 roku nakładającej na gminy obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym zespołu, jako jego elementu.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany Uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia Nr LVI/ 1715/10 z dnia 4 listopada 2010 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (z późn. zm.).

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury, Sądu (kuratorzy i sędziowie), Oświaty, Ochrony Zdrowia, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych.

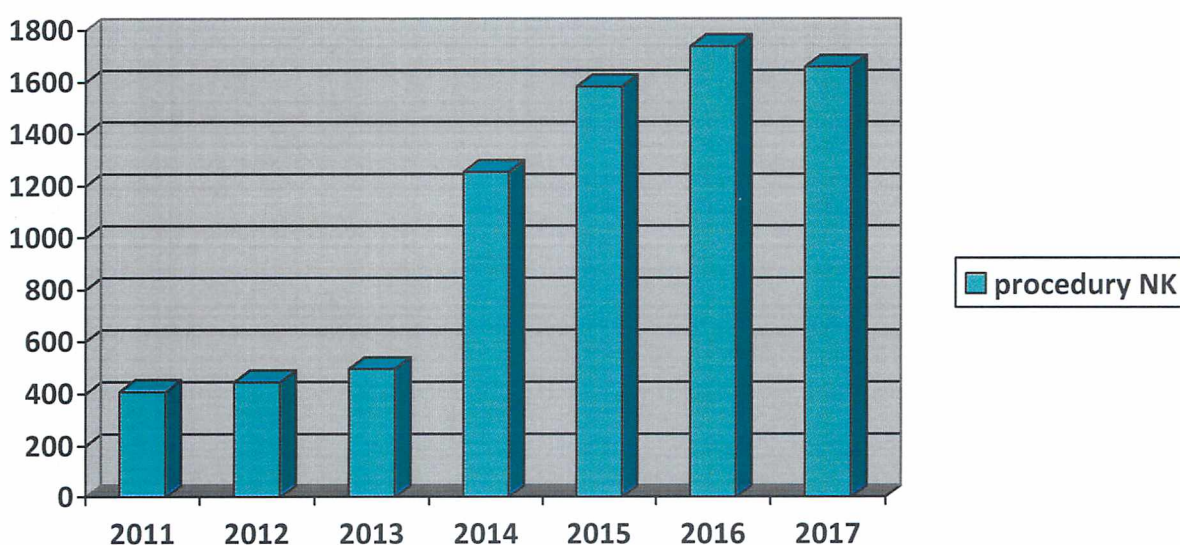
Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w ciągu ostatnich siedmiu lat systematycznie wzrasta liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”. Można przypuszczać, że na wzrost ujawnionych przypadków przemocy wpływa rosnąca świadomość społeczna dotycząca zjawiska przemocy. W 2017 roku skala ujawnionych przypadków przemocy, w porównaniu do 2016 roku nieznacznie obniżyła się.

Tabela 1: Liczba procedur „Niebieskie Karty” w latach 2011-2017

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - liczba procedur „Niebieskie karty”							
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba procedur	408	444	495	1253	1584	1738	1659

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Wykres 1: Liczba procedur „Niebieskie Karty” w latach 2011-2017

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

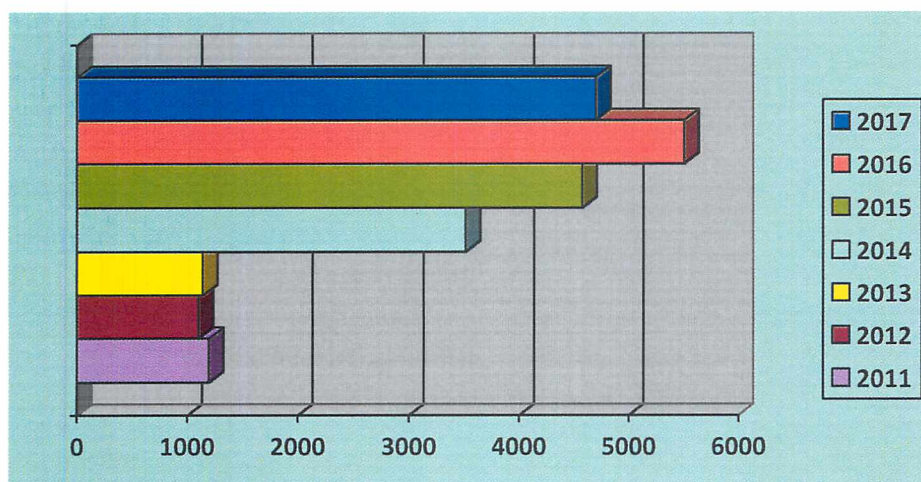

Tabela 2: Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2011-2017

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Liczba osób w rodzinach objętych procedurą NK							
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób w rodzinach	1195	1102	1140	3513	4574	5507	4699

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

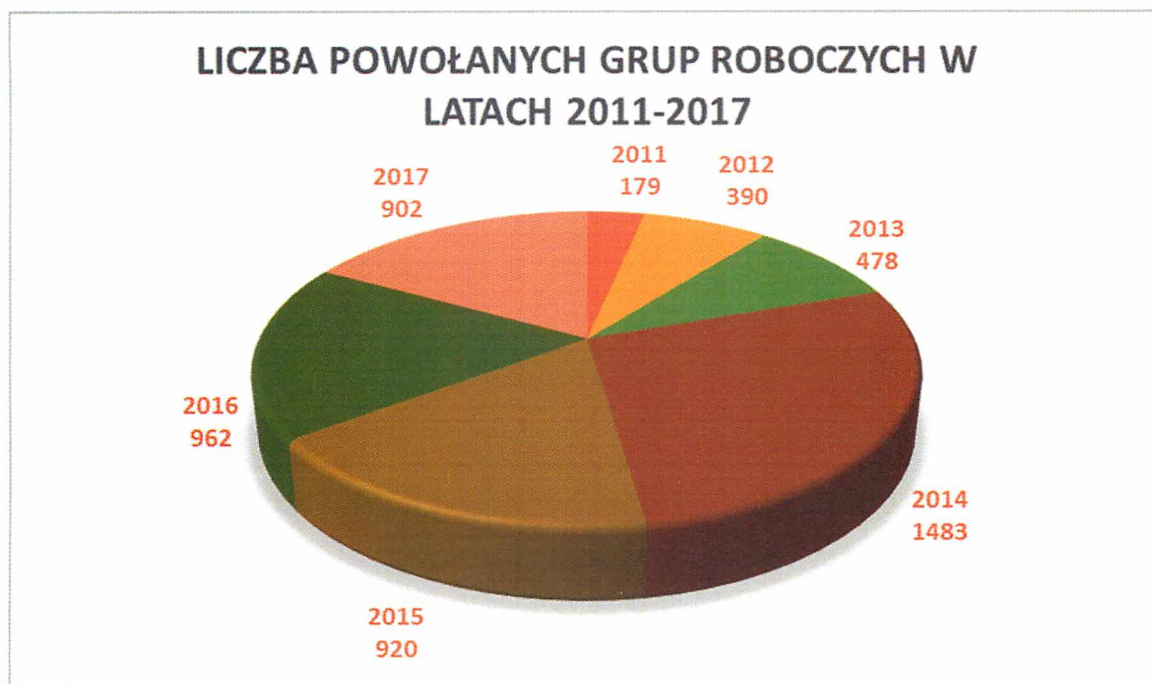
Wykres 2: Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2011-2017

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Praca z rodziną z problemem przemocy realizowana jest przez grupy robocze, których zadaniem jest planowanie działań postinterwencyjnych, monitorowanie sytuacji w rodzinie pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa, organizowanie pomocy rodzinie z problemem przemocy. W skład grup roboczych wchodzi: dzielnicowi, pedagodzy, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kuratorzy, przedstawiciele Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjaliści w dziedzinie przemocy w rodzinie zaangażowani bezpośrednio w pomoc konkretnej rodzinie. Liczba rodzin, w których realizowana jest procedura „Niebieskie Karty”, a w konsekwencji objętych pomocą grup roboczych od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Osoby doznające przemocy mogą korzystać z oferty wsparcia psychologicznego i prawnego oferowanego przez instytucje i organizacje pozarządowe. Osoby stosujące przemoc mają możliwość zmiany zachowania, postaw, przekonań poprzez udział w programach edukacyjno-korekcyjnych oraz oddziaływaniach terapeutycznych. Przedstawione dane wskazują na wyraźną potrzebę funkcjonowania grup roboczych oraz podejmowania interwencji i pomocowych oddziaływań wobec rodzin z problemem przemocy. Problem przemocy w rodzinie często jest przyczyną bądź skutkiem wielu innych, złożonych trudności, jakich doświadcza rodzina. Skala problemów, z którymi spotykają się członkowie zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych wymaga interdyscyplinarnego podejścia. Współpraca specjalistów z różnych dziedzin gwarantuje kompleksową pomoc osobom uwikłanym w problem przemocy i daje szansę rozwiązania.

Wykres 3. Zestawienie liczby grup roboczych w latach 2011-2017

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Interdyscyplinarne podejście do kreowania zmiany sytuacji w rodzinie z problemem przemocy sprzyja współpracy pomiędzy instytucjami pomocowymi, a także współodpowiedzialności za prowadzoną pracę, solidarności polegającej na podejmowaniu kolegalnie wiążących decyzji. Przeciwdziałanie przemocy obejmuje zarówno działania skierowane do osób doznających jak i stosujących przemoc. Zasada współpracy może przyczynić się do merytorycznego wzmocnienia i wzajemnego wsparcia specjalistów zaangażowanych w pracę grupy roboczej, a tym samym efektywnej pomocy rodzinie.

V. Podstawowe założenia „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024”.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce ze względu na negatywne skutki zdrowotne, emocjonalne i społeczne. Zapobieganie przemocy wymaga wdrożenia kompleksowego, zorganizowanego i zaplanowanego programu, którego realizacja powinna przyczyniać się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego.

Dane statystyczne wrocławskiego zespołu interdyscyplinarnego oraz doświadczenie zdobyte przez 6 lat realizacji MPPRP pokazują, że zjawiska przemocowe stają się stałym elementem naszego życia społecznego

(co szczegółowo zostało przedstawione w rozdziale IV). Mimo większej świadomości społeczeństwa, przedstawicieli instytucji, osób doświadczających, jak i stosujących przemoc, instytucji pomocowych nadal najważniejszym zadaniem programu powinny być działania zmierzające do zmiany postaw prezentowanych przez ww. grupy wobec kwestii przemocy.

Podobnie jak w poprzednio realizowanym MPPPR cele zawarte w programie odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie na terenie Wrocławia.

Zakładając, że niniejszy program będzie stanowił strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, oczekuje się, iż przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących zjawisk patologicznych.

VI. Analiza SWOT „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024”.

Mocne strony	Słabe Strony
✓ Działania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. ✓ Oferta usług dla rodzin dotkniętych przemocą. ✓ Zlecenie zadań publicznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy organizacjom pozarządowym. ✓ Współpraca Miasta z podmiotami realizującymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. ✓ Wyspecjalizowana i doświadczona kadra specjalistów z różnych instytucji i organizacji pozarządowych posiadających umiejętności i wiedzę z zakresu pracy z rodzinami, w których występuje zjawisko przemocy. ✓ Zwiększona świadomość społeczeństwa dot. problemu przemocy w rodzinie i reagowania na sytuacje przemocowe. ✓ Dodatkowe punkty dla osób pokrzywdzonych przemocą przy ubieganiu się o lokal z zasobów gminy	✓ Niewystarczająca oferta mieszkań dla ofiar przemocy opuszczających placówki stacjonarne. ✓ Niewystarczający poziom wiedzy dotyczącej przemocy wśród przedstawicieli służb realizujących procedurę „Niebieskie Karty”. ✓ Zbyt małe zaangażowanie przedstawicieli instytucji zobowiązanych do realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. ✓ Brak rozwiązań w zakresie powołania całodobowych specjalistycznych placówek dla osób stosujących przemoc ✓ Brak prawnych możliwości natychmiastowego odizolowania sprawcy przemocy (opuszczenia przez niego wspólnie zajmowanego lokalu) ✓ Niewielka liczba punktów dla osób pokrzywdzonych przemocą przy ubieganiu się o lokal z zasobów gminy
Szanse	Zagrożenia
✓ Integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz rozwiązywanie problemów poszczególnych rodzin przez grupy robocze. ✓ Możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa pozwalających na skuteczniejszą izolację sprawców od ofiar przemocy w rodzinie. ✓ Tworzenie koalicji i partnerstw na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. ✓ Możliwość pozyskania środków	✓ Utrzymujące się stereotypy dotyczące społecznych ról kobiet i mężczyzn. ✓ Spotykany nadal brak reakcji mieszkańców na przypadki przemocy w rodzinie związany z funkcjonującymi w społeczeństwie stereotypami oraz brakiem wiedzy o instytucjach zajmujących się problemem przemocy w rodzinie. ✓ Diagnoza nieukierunkowana na aktualne potrzeby rodziny. ✓ Niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy ze strony rodziny. ✓ Niedostateczna liczba kadry specjalistycznej z zakresu

zewnętrznym na programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie. ✓ Wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	przeciwdziałania przemocy i częsta rotacja pracowników.

VII. Realizatorzy Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany w latach 2019 – 2024 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu we współpracy z lokalnym samorządem, instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami zajmujących się sprawami przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przy realizowaniu postanowień Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 -2020 rekomenduje się udział i współdziałanie między innymi następujących podmiotów:

- 1) Jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- 2) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 3) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Wrocławiu,
- 4) Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 5) Policji, sądów, prokuratury,
- 6) Ośrodków wsparcia i interwencji kryzysowej,
- 7) Placówek oświatowych i wychowawczych: w tym szkół, przedszkoli, ośrodków wychowawczych,
- 8) Placówek ochrony zdrowia,
- 9) Organizacji pozarządowych,
- 10) Kościołów i związków wyznaniowych,
- 11) Społeczności lokalnych, środowisk i osób fizycznych,
- 12) Mediów.

VIII. Adresaci Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2024.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest do mieszkańców Wrocławia, w szczególności:

- 1) Osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) Osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) Osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) Świadców przemocy w rodzinie;
- 5) Służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

IX. Cele „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2024”.

Celem głównym „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024” jest ograniczenie skali zjawiska/występowania przemocy w rodzinie we Wrocławiu.

Cel 1. szczegółowy

Poprawa stanu bezpieczeństwa życia codziennego mieszkańców Wrocławia poprzez inicjowanie i podejmowanie działań profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

Zadania do realizacji

1. Pozyskanie partnerów do przygotowania i przeprowadzenia kampanii społecznych, seminariów i debat nt. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przed przemocą.
3. Poradnictwo indywidualne i grupowe w zakresie przeciwdziałania przemocy dla osób dorosłych, młodzieży i dzieci.
4. Promowanie pozytywnych postaw wzmacniających rolę rodziny poprzez działania edukacyjne np. warsztaty kompetencji wychowawczych.
5. Opracowanie i wydanie materiałów edukacyjnych dla rodziców (np. ulotki informacyjne).
6. Badanie skali zjawiska przemocy w rodzinie w oparciu o dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zakładane rezultaty

W wyniku realizacji ww. zadań zakłada się upowszechnienie informacji nt. przemocy w rodzinie, a co za tym idzie zmianę postaw i zachowań społecznych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie kompetencji opiekuńczo wychowawczych rodziców.

Wskaźniki realizacji celu:

- Liczba przeprowadzonych kampanii, seminariów, debat.
- Liczba uczestników warsztatów, seminariów, debat.
- Liczba zrealizowanych programów medialnych promujących przeciwdziałanie przemocy.
- Liczba podmiotów zaangażowanych w przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów, kampanii, seminariów i debat.

Cel 2. szczegółowy

Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Zakładane rezultaty:

- 1) Podnoszenie kompetencji osób zajmujących się pomocą rodzinom doświadczającym przemocy.
- 2) Opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskie Karty” oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 3) Przeprowadzanie szkoleń, seminariów, konferencji dla pracowników instytucji pomocowych zajmujących się działaniami profilaktycznymi dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Zakładane rezultaty

W wyniku realizacji ww. zadań zakłada się poprawę współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami uczestniczącymi w realizacji MPPPR oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności pracowników instytucji i organizacji uczestniczących w Programie, w tym przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie i grup roboczych.

Wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zrealizowanych szkoleń.
  - Liczba uczestników szkoleń.
-

Cel 3. szczegółowy

Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do różnych form pomocy i wsparcia.

Zadania do realizacji

1. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
  2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz ośrodka interwencji kryzysowej.
  3. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia.
  4. Upowszechnienie informacji o dostępie do bezpłatnego badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie.
  5. Udostępnienie do publicznej wiadomości informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
-

Zakładane rezultaty

W wyniku realizacji ww. zadań zakłada się zwiększenie wiedzy ofiar przemocy o istniejących formach pomocy oraz zapewnienie schronienia ofiarom przemocy.

Wskaźniki realizacji celu:

- Liczba osób korzystających w OIK/SOW z poradnictwa psychologicznego, prawnego, interwencji kryzysowej, pomocy medycznej, w związku z przemocą w rodzinie.
  - Liczba osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty”.
-

Cel 4. szczegółowy

Poprawa jakości działań interwencyjnych i korekcyjno -edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Zadania do realizacji

1. Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla sprawców przemocy w rodzinie.
  2. Wykonywanie przez sprawców przemocy w rodzinie prac społecznie użytecznych przy jednoczesnym uczestnictwie w programach korekcyjno - edukacyjnych.
  3. Kierowanie do placówek leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu .
-

4. Prowadzenie terapii mającej na celu powstrzymanie zachowań agresywnych.

Zakładane rezultaty

W wyniku realizacji ww. zadań zakłada się wzmocnienie motywacji i uczestnictwa sprawców przemocy w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno- terapeutycznych oraz wzrost świadomości konsekwencji stosowania przemocy i przyjęcia odpowiedzialności za swoje czyny wśród sprawców przemocy w rodzinie.

Wskaźniki realizacji celu:

1. Liczba zrealizowanych programów edukacyjno-korekcyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc.
  2. Liczba uczestników zrealizowanych programów.
  3. Liczba osób stosujących przemoc, które zostały zgłoszone do KRPA.
  4. Liczba osób stosujących przemoc objętych działaniami służb w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
-

X. Monitoring „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2024”.

Monitoring realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2024 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji uzyskiwanych przez realizatorów Programu, a szczególności danych zebranych przez Zespół Interdyscyplinarny.

Obszarami podlegającymi monitorowaniu będą wyznaczone do realizacji zadania. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu w pierwszym kwartale kolejnego roku.

XI. Przewidywane efekty realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019–2024”.

W związku z kolejnym okresem realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024” przewiduje się:

- zmianę postaw mieszkańców Wrocławia wobec przemocy w rodzinie,
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
- wypromowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- zwiększenie poziomu edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- zwiększenie współpracy instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

XII. Źródła finansowania.

Finansowanie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024 odbywać się będzie ze środków budżetu Miasta, w ramach realizacji bieżących zadań poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek budżetowych zaplanowanych na dany rok. Ponadto program finansowany będzie z dotacji uzyskanych z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych, środków pozabudżetowych pozyskanych jako dotacje i granty na realizację projektów finansowanych z funduszy europejskich oraz w ramach własnych środków posiadanych przez organizacje pozarządowe realizujące zadania programu i innych.

XIII. Postanowienia końcowe.

Program stanowi podstawę podejmowania działań w różnych formach, które mają na celu realizację zadań ujętych w Programie oraz pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł.

Realizacja zadań może wymagać zawierania porozumień pomiędzy podmiotami działającymi na terenie gminy (np. z administracją państwową samorządową, podmiotami gospodarczymi, środowiskiem naukowym i organizacjami pozarządowymi).

Przedmiotem porozumień winna być zarówno współpraca przy realizacji poszczególnych zadań programu, jak i całościowe zsynchronizowanie przedsięwzięć.

Uwagi, wnioski i propozycje dotyczące bieżącej realizacji programu mogą być zgłaszane do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.